

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Надслучанський інститут

Національного університету водного господарства та природокористування

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 205 Лісове господарство
(код та найменування спеціальності)

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

/В. С. Мошинський /

(протокол № 3 від «25» березня 2016 р.)

Рівне - 2016 р

Розробники тимчасового стандарту:

1. Гончар Володимир Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісівництва Надслучанського інституту НУВГП.
2. Михайлюк Василь Михайлович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри лісівництва Надслучанського інституту НУВГП.
3. Фізик Ігор Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісівництва Надслучанського інституту НУВГП.
4. Блищик Іван Володимирович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісівництва Надслучанського інституту НУВГП

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузі знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Обмеження щодо форм навчання	відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр за спеціальністю «Лісове господарство»
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр з лісового господарства
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та діяльності: лісові екосистеми, лісове та мисливське господарство
	Цілі навчання: професійний підхід до виробничих питань зі створення, вирощування, догляду, формування лісових насаджень, їх інвентаризації та проектування лісогосподарських заходів, використання лісових ресурсів, заготівлі деревини
	Теоретичний зміст предметної області: - наукові і соціально-економічні принципи, що лежать в основі лісового господарства; - створення, вирощування, формування та оцінювання лісових насаджень, використання корисних властивостей лісів та ресурсів, вплив лісів на суспільство і навколишнє середовище
	Методи, методика та технології: здобувач вищої освіти повинен володіти професійними знаннями, сучасними методиками, засобами та технологіями досліджень у лісовій галузі; інтерпретувати результати досліджень; вести документацію та звітність
	Інструменти та обладнання: бакалавр повинен вміти використовувати сучасне обладнання, інструменти, механізми та технології створення, вирощування, догляду, формування лісових насаджень, їх інвентаризації, використання лісових ресурсів, заготівлі деревини

Академічні права випускників	Продовження навчання для здобуття другого (магістерського) рівня
Працевлаштування випускників	Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та/або International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08). Працевлаштування за спеціальністю: 3212 Фахівець лісового господарства <ul style="list-style-type: none"> - Помічник лісничого; - Старший майстер лісу; - Старший майстер зеленого господарства; - Начальник розсадника садово-декоративних культур; - Інженер з лісовідновлення; - Інженер з охорони та захисту лісу

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти – бакалавр

<ul style="list-style-type: none"> - на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років – 240 кредитів ЄКТС; - на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років – 180-240 кредитів ЄКТС; - на основі ступеня молодшого бакалавра ВНЗ має право скорочувати обсяг освітньої програми. <p>Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.</p>

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	ІК 1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування лісових культур, проектування, створення та експлуатації об'єктів лісового господарства, формування та використання лісових ресурсів або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів лісівництва, лісової таксації та екології лісів і характеризується комплексністю.
Загальні компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії. 4. Здатність вчитися і бути сучасно навченим. 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 6. Здатність бути критичним і самокритичним. 7. Здатність працювати в команді. 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетенції</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність використовувати знання, уміння й навички біологічних і лісівничих дисциплін та досліджень для освоєння теоретичних основ біології і екології лісу; 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання і дослідження із вибором засобів вимірювання із заданими методиками; 3. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі лісівничих дисциплін для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання; 4. Здатність аналізувати стан лісостанів, особливостей їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів; 5. Здатність вирішувати поставлені завдання з вирощування та формування високопродуктивних деревостанів на основі підбору і вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду; 6. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію; 7. Здатність вирішувати поставлені завдання та сприяти веденню мисливського господарства в лісових масивах;

	<p>8. Здатність використовувати вихідні дані для вибору та обґрунтування ефективних господарських і організаційно-управлінських рішень;</p> <p>9. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів;</p> <p>10. Здатність розуміння та формування екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особисту відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
--	---

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Кінцеві, підсумкові, інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення питань майбутньої фахової діяльності;

ПРН 2. Знати теоретичні основи дендрології, лісівництва, лісовідновлення та лісорозведення;

ПРН 3. Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки для вирішення виробничих завдань;

ПРН 4. На основі гуманітарних і професійних знань формувати етико-деонтологічні засади для співпраці в колективі та спілкування із суб'єктами груп контактування. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей;

ПРН 5. Виявляти, узагальнювати і вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності, та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу;

ПРН 6. Комбінувати поєднання різних технологічних прийомів для вирішення типових професійних завдань;

ПРН 7. Застосовувати методи і технології створення лісових культур для цілей лісовідновлення та лісорозведення;

ПРН 8. Використовувати методи збирання інформації в галузі лісівництва, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого виробничого завдання;

ПРН 9. Використовувати сучасне обладнання і технології, методи математичного оброблення статистичних вимірювань;

ПРН 10. Володіти технологіями і методиками ведення лісового господарства;

ПРН 11. Використання та охорона лісів з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру та інших чинників;

ПРН 12. Володіти методами організації лісогосподарського виробництва від польових вимірювань до реалізації готової продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом;

ПРН 13. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля;

ПРН 14. Оцінювати і аргументувати значимість отриманих результатів досліджень деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр спеціальності 205 Лісове господарство

Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня – бакалавр	Атестацію здійснюють у формі захисту випускної бакалаврської роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Перевірка роботи на плагіат
Вимоги до публічного захисту	Захист перед екзаменаційною комісією

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ВНЗ повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Систему забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінює Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти або акредитовані ним незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, затвердженим Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222- VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
5. Наказ МОН України від 19.02.2015 №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
6. Наказ МОН України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ». – Київ, 2010.
8. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
9. Національний глосарій 2014 – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
11. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів : Вид-во «Львівська політехніка», 2014. – 168 с.
12. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд, Національна академія педагогічних наук України, Інститут вищої освіти НАПН України, Національний Еразмус+офіс в Україні – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
13. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - <http://www.unideusto.org/tuningeu/>).

14. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації –
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf
15. Лісовий Кодекс України : за станом на 8 лютого 2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
16. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
17. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
18. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 –
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр,
галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальності – 205 Лісове господарство

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентності за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність				
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у лісовій галузі та у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів біологічної і технічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов				
Загальні компетентності				
1. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності	<ul style="list-style-type: none"> - загальні особливості історії України; - особливості розвитку політичного та культурного життя; - специфіку територіального та політичного устрою України 	<ul style="list-style-type: none"> - оцінювати події з позицій загальнолюдських цінностей з метою забезпечення розвитку загальної культури та моральних якостей; - аналізувати явища духовного життя, орієнтуватися в багатому світі духовної культури 	Формування власної точки зору на особливості державотворчих процесів і культури	Мати власні судження відповідно до отриманої інформації. Збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти
2. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово	<ul style="list-style-type: none"> - законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення; - тенденції розвитку української мови; - засоби забезпечення статусу престижності української мови; - становлення та розвиток наукового стилю 	<ul style="list-style-type: none"> - володіти офіційно-діловим, науковим, розмовним стилями української мови для забезпечення професійного спілкування 	Використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів під час професійної та соціально-побутової взаємодії	Висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності. Удосконалювати мовленнєву компетентність

3. Здатність спілкуватися іноземною мовою	<ul style="list-style-type: none"> - професійно орієнтований лексико-граматичний матеріал, що використовується в різних мовних ситуаціях; - розмовні штампи ділового етикету й мовної поведінки – професійні терміни й поняття; - латинські назви рослин і тварин; - лісівничі терміни 	<ul style="list-style-type: none"> - володіти лексичним мінімумом з іноземної (англійської, німецької чи французької) мови; - вести бесіду-діалог загального характеру; - користуватися правилами мовного етикету; - проводити аналітичне опрацювання іншомовних лісівничих джерел з метою отримання професійної інформації; - працювати з довідниковою літературою та словниками; - використовувати латинську термінологію в практичній роботі тощо 	<p>Використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів. Висловлювання думки для успішного розв'язування проблем і завдань у професійній діяльності. Міжнародне термінологічне порозуміння між фахівцями</p>	<p>Використовувати лексографічні джерела (словники) та іншу допоміжну довідникову літературу, необхідну для самостійного вдосконалення володіння іноземною мовою</p>
4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	<ul style="list-style-type: none"> - історію філософії та її сучасні проблеми; - онтологічні проблеми суспільства; - філософські проблеми цивілізації та культури 	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати знання для аналізу, узагальнення та пояснення явищ сучасного буття; - володіти методологією пізнання 	<p>Застосування філософських принципів та понять для вирішення конкретних науково-практичних завдань</p>	<p>Обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію відповідно до отриманої інформації. Формувати та висловлювати власну думку</p>

5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії	<ul style="list-style-type: none"> - біофізичні закономірності, що лежать в основі розвитку природи та життєдіяльності людини; - механізми дії зовнішніх факторів на екосистему 	<ul style="list-style-type: none"> - працювати з електронною біологічною та лісівничою апаратурою, вимірювальними приладами та інструментами 	Порозуміння з представниками сервісної та маркетингових служб	Особиста відповідальність за дотримання правил техніки безпеки та охорони праці під час роботи з вимірювальними приладами
6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	<ul style="list-style-type: none"> - фізичні і хімічні властивості та перетворення органічних речовин і сполук; - фізико-хімічні закономірності у процесі життєдіяльності організму; - особливості метаболічних процесів у різних органах і тканинах 	<ul style="list-style-type: none"> - проводити розрахунки, зв'язані з різними способами вираження концентрації, рівняннями та функціями тощо; - досліджувати фізико-хімічні властивості органічних речовин 	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з фахівцями інших галузей	Особиста відповідальність за дотримання правил техніки безпеки та охорони праці під час виконання лабораторних та польових досліджень
7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	<ul style="list-style-type: none"> - будову рослин і тварин, їх індивідуальні особливості; - фізіологічні процеси в рослинному організмі та екосистемах 	<ul style="list-style-type: none"> - визначати взаємозв'язок та взаємовплив між різними особинами в екосистемах; - аналізувати регульовані параметри та робити висновки про стан екосистеми 	Уміння комунікувати в професійній діяльності з науковцями відповідних галузей	Аналізувати стан екосистеми за різних умов впливу на довкілля

8. Здатність організувати діяльність з урахуванням вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці	<ul style="list-style-type: none"> - основні групи негативних факторів впливу на людину і довкілля, їхні наслідки; - безпечні підходи виконання лісогосподарських робіт; - особливості надання медичної допомоги у різних випадках 	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати вплив негативних факторів на людину і довкілля, їхні наслідки та шляхи запобігання; - застосовувати безпечні підходи під час виконання лісогосподарських робіт та досліджень 	Здійснення консультативного взаємозв'язку з фахівцями	Особиста відповідальність за дотримання правил техніки безпеки та охорони праці під час виконання лісогосподарських робіт та досліджень
9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	<ul style="list-style-type: none"> - сучасні інформаційні технології; - способи одержання наукової та професійної інформації; - джерела одержання потрібної інформації 	<ul style="list-style-type: none"> - упорядковувати, оцінювати, класифікувати одержану інформацію; - узагальнювати одержану інформацію, готувати рекомендації щодо наступного її використання 	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації	Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації

Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність використовувати знання, уміння й навички біологічних і лісівничих дисциплін та досліджень для освоєння теоретичних основ біології і екології лісу	<ul style="list-style-type: none"> - біологічні та екологічні особливості рослинності та її поширення; - природно-історичні, кліматичні та ґрунтові умови регіонів; - теоретичні засади формування, росту та розвитку лісу 	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати нормативно-довідкові, планово-картографічні матеріали та матеріали дистанційного зондування Землі 	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>
2. Здатність проводити лісівничі вимірювання і дослідження із вибором засобів вимірювання із заданими методиками	<ul style="list-style-type: none"> - основні положення щодо організації та виконання польових та камеральних досліджень різного лісівничого профілю; - правила техніки безпеки, охорони праці, протипожежної безпеки, протиепідемічного режиму в лабораторіях; - види та призначення геодезичних, лісотаксаційних приладів, інструментів та технологій; - будову та техніку роботи з вимірювальними приладами та сучасними технологіями 	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати геодезичні, лісівничо-таксаційні, прилади та інструменти за призначенням; - виконувати виміри у польових умовах - проводити лабораторні дослідження; - опрацьовувати результати вимірів та дослідів 	<p>Здійснення професійної взаємодії з працівниками лісового господарства щодо принципів роботи в команді</p>	<p>Дотримуватися правил техніки безпеки під час роботи з приладами та інструментами, механізмами тощо. Відповідати за якість виконаних досліджень та робіт</p>

<p>3. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі лісівничих дисциплін для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання</p>	<p>- ботанічні, дендрологічні, морфологічні, генетико-селекційні, едафічні, фітоценотичні та екологічні характеристики компонентів насадження: деревостану, підліску, підросту, трав'яного вкриття, опаду, підстилки, позаярусної рослинності, ґрунту</p>	<p>- закладати різні за призначенням пробні площі; - здійснювати біометричний аналіз дослідних даних</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати рівень теоретичної та практичної підготовки та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>
<p>4. Здатність аналізувати стан лісостанів, особливостей їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів</p>	<p>- лісівничо-таксаційні ознаки дерева, насадження; - основні ентомошкідники і збудники фітозахворювань та оцінювати санітарний стан насаджень відповідно до санітарних правил; - положення, правила, настанови, нормативно-довідкові матеріали і нормативні документи щодо оцінювання, створення, формування та ведення лісового господарства; - особливості цвітіння та плодоношення деревних, чагарникових і трав'янистих рослин методами окомірного оцінювання та кількісного обліку за існуючими методиками</p>	<p>- визначати тип лісорослинних умов, тип лісу та тип деревостану; - виконувати аналіз ходу росту зрубаних дерев за таксаційними показниками; - визначати рясність цвітіння та плодоношення деревних, чагарникових і трав'янистих рослин; - проводити облік та оцінювання самосіву і підросту деревних порід на лісосіках та під наметом насаджень; - проводити селекційне оцінювання насаджень і дерев, виділяти в натурі плюсові дерева і насадження</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних завдань. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>

<p>5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень на основі підбору і вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду</p>	<ul style="list-style-type: none"> - теоретичні засади лісового насінництва; - генетико-селекційні основи вирощування високопродуктивних та біологічно стійких насаджень; - агротехніку створення та вирощування насаджень 	<ul style="list-style-type: none"> - створювати насадження шляхом висіву насіння та садіння сіянців чи саджанців; - створювати архіви клонів для збереження і використання генофонду плюсових дерев та проводити перевірку плюсових дерев на елітність у випробних культурах; - закладати в натурі та формувати тимчасові і постійні лісонасінневі ділянки для заготівлі насіння нормальної і поліпшеної категорій та заповнювати на них паспорти встановлених зразків; - проводити селекційні щеплення різними способами в теплицях, розсадниках, натурних посадках; - оцінювати якість насіння та його придатність для вирощування садивного матеріалу і створення насаджень зі складанням відповідної документації; 	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних завдань. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>
--	---	---	---	---

		<p>- розробляти схеми висівання насіння та застосовувати ефективні агротехнічні прийоми вирощування садивного матеріалу в теплицях, розсадниках, відкритих площах;</p> <p>- проводити догляд за лісовими культурами та природними насадженнями у визначені терміни з врахуванням потреби, обсягів, тривалості та черговості проведення агротехнічних заходів</p>		
<p>6. Здатність вирішувати поставлені завдання з вирощування та формування високопродуктивних деревостанів на основі підбору і вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду</p>	<p>- теоретичні засади рубок формування та поліпшення якісного складу лісів</p>	<p>- проводити заходи щодо збереження самосіву і підросту та сприяння природному поновленню основних лісотвірних порід під наметом насаджень і на лісосіках з метою постійного виконання лісом середовищевірних функцій і формування біологічно стійких високопродуктивних лісостанів;</p> <p>- виконувати відведення в натурі лісосік для виконання рубок головного користування (лісовідновних рубок) та</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних завдань. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>

		<p>рубок формування і оздоровлення лісів (рубки догляду за лісом, санітарні рубки, лісовідновні рубки, рубки переформування, рубки, пов'язані з реконструкцією малоцінних молодняків і похідних деревостанів, ландшафтні рубки, інші заходи з формування та оздоровлення лісів) з оформленням відповідних матеріалів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - діагностувати збудників хвороб і ентомошкідників насіння, сіянців, насаджень із занесенням даних у відповідні відомості; - проводити заходи боротьби зі шкідниками та хворобами лісу наземними та дистанційними методами; - проводити заходи з охорони лісу від пожеж згідно з нормативними документами та забезпечувати гасіння лісових пожеж спеціальними технічними засобами 		
--	--	---	--	--

<p>7. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання</p>	<p>- особливості проведення обробітку ґрунту в теплицях, розсадниках, на лісокультурних площах; - основні технічні характеристики ґрунтообробних машин та механізмів, машинно-тракторних агрегатів</p>	<p>- формувати машинно-тракторні агрегати доцільного складу для оброблення ґрунту та створення лісових культур; - розробляти схеми висівання насіння та застосовувати ефективні агротехнічні прийоми вирощування садивного матеріалу в теплицях, розсадниках, відкритих площах відповідно до нормативних вимог; - застосовувати раціональні методи і способи заготівлі лісонасінневої сировини в деревостанах, на лісонасінневих плантаціях і зрубках із використанням машин, механізмів і пристроїв; - одержувати насіння із насінневої сировини з використанням машин і механізмів, організувати його зберігання та підготовку для висіву в розсадниках, на лісокультурних площах; - застосовувати сучасні технології, машини і механізми для догляду</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати рівень технічної підготовки ефективно застосовувати її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>
--	--	---	---	--

		за лісом та заготівлі деревини; - застосовувати машини та механізми для очищення місць рубок від порубочних решток		
8. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію	- теоретичні основи таксації окремого дерева, лісової продукції, лісових насаджень, лісових масивів, приросту; - наукові засади лісовпорядкування та особливості розроблення «Проекту організації та розвитку лісового господарства» в об'єкті лісовпорядкування; - теоретичні засади ведення лісового і мисливського господарства; - стандарти та інструкції, правила та нормативи таксації лісу і оцінювання лісової продукції	- визначати таксаційні показники дерева і насадження в польових та камеральних умовах; - визначати об'єм стовбура зрубаного дерева та вихід сортиментів сучасними таксаційними методами; - виконувати матеріально-грошове оцінювання лісосіки; - визначати врожайність та запаси важливих видів лікарських, технічних, харчових і кормових рослин, дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, деревних соків	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації	Дотримуватися методики оцінювання і обліку лісових ресурсів та продукції. Відповідати за поширення недостовірної інформації
9. Здатність вирішувати поставлені завдання та сприяти веденню мисливського господарства в лісових масивах	- біологію лісових звірів і птахів, мисливських тварин як компонентів лісової екосистеми	- проводити облік мисливських тварин; - оцінювання якості мисливських угідь; - забезпечити охорону та примноження мисливських тварин; - розробляти біотехнічні заходи в мисливських угіддях	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації	Удосконалювати теоретичні знання та практичні вміння з організації мисливського господарства та оптимально застосовувати їх у професійній діяльності.

				Відповідати за поширення недостовірної інформації
10. Здатність розробляти окремі види проектної документації, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи	<ul style="list-style-type: none"> - особливості організації та ведення лісового господарства; - терміни та визначення лісогосподарської діяльності; - технологічні аспекти розроблення нормативної документації 	<ul style="list-style-type: none"> - розробляти для підприємств; - проект лісових культур; - технологічну карту розроблення лісосік; - складати таксаційний опис насаджень; - розробляти заходи з охорони та захисту лісу; - виконувати аналіз виробничої діяльності та складати звіти за типовими формами 	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації	Дотримуватися рекомендацій та стандартів щодо розроблення відповідної документації. Відповідати за поширення недостовірної інформації
11. Здатність використовувати вихідні дані для вибору та обґрунтування ефективних господарських і організаційно-управлінських рішень	<ul style="list-style-type: none"> - технологію створення лісових культур; - техніко-організаційні показники рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів; - теоретичні засади прийняття ефективних господарських і організаційно-управлінських рішень 	<ul style="list-style-type: none"> - на основі «Проекту лісових культур» забезпечити підготовку лісокультурної площі для висаджування садивного матеріалу чи висівання насіння деревних та чагарникових порід вручну чи із застосуванням знарядь, механізмів та машин; - вибирати ділянки насаджень відповідного стану та організувати проведення рубок формування і оздоровлення лісів відповідно до вимог 	Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації	Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за прийняті неефективні рішення

		<p>нормативних матеріалів та організації праці;</p> <p>- планувати та проводити вибіркові, поступові чи суцільні рубання відповідно до «Правил рубок головного користування в лісах України» залежно від виконуваних лісами функцій, категорій захищеності лісів, біологічних особливостей деревних порід, типу лісу, складу і вікової структури деревостанів, наявності і стану підросту господарсько цінних порід, крутизни схилу, ступеня стійкості ґрунтів проти ерозії та інших особливостей, застосовуючи сучасні технології, машини та механізми</p>		
<p>12. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців</p>	<p>- основні вимоги законодавства України;</p> <p>- структуру лісогосподарського виробництва;</p> <p>- нормативні матеріали з охорони праці в лісовому та мисливському господарстві</p>	<p>- організувати роботу колективу для виконання планових завдань лісового і мисливського господарства та заготівлі деревини відповідно до вимог законодавства;</p> <p>- організувати виробництво та управління в цеху,</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності.</p>

		<p>майстерській ділянці, лісовому розсаднику та інших структурних підрозділах;</p> <p>- забезпечити безпечні умови виконання лісогосподарських робіт з дотриманням правил охорони праці та виробничої санітарії відповідно до чинних нормативних матеріалів</p>		
<p>13. Здатність вирішувати перспективні завдання організації господарства з використанням знань професійних дисциплін під керівництвом досвідчених фахівців</p>	<p>- структуру лісового фонду та напрями його зміни;</p> <p>- екологічні та економічні особливості організації та ведення лісового і мисливського господарства;</p> <p>- перспективи розвитку лісової галузі</p>	<p>- аналізувати сучасний стан лісового господарства;</p> <p>- розробляти перспективний організаційно-господарський план ведення лісового господарства;</p> <p>- здійснювати охорону та санітарно-оздоровчі заходи відповідно до санітарних правил методами і технологіями, які враховують біологічні особливості розвитку ентомошкідників та хвороб.</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати знання, вміння та досвід організації господарства під керівництвом досвідчених фахівців та застосовувати їх у професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>

<p>14. Здатність застосування на практиці принципів сталого розвитку, розуміння екологічних, соціальних і економічних наслідків своєї професійної діяльності</p>	<p>- основні принципи сталого розвитку; - положення «Лісового кодексу України», стандарти та інструкції, правила та рекомендації з ведення лісового і мисливського господарства</p>	<p>- на основі оцінювання стану насаджень відповідно до положень і рекомендацій проводити заходи щодо збереження самосіву і підросту та сприяння природному поновленню основних лісотвірних порід під наметом насаджень і на лісосіках з метою постійного виконання лісом середовищевірних функцій і формування біологічно стійких високопродуктивних лісостанів; - застосовувати положення Лісового кодексу України та нормативних документів для організації та ведення господарства; - створювати захисні насадження та забезпечувати ефективну експлуатацію насаджень меліоративного фонду; - на засадах сталого розвитку розробляти заходи з ефективного використання лісових ресурсів</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації</p>	<p>Удосконалювати розуміння екологічних, соціальних і економічних наслідків професійної діяльності та застосовувати на практиці. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>
<p>15. Здатність планувати й реалізовувати</p>	<p>- шляхи підвищення продуктивності лісових насаджень, їхньої</p>	<p>- розробляти заходи підвищення продуктивності лісових насаджень, їхньої</p>	<p>Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з населенням та</p>	<p>Удосконалювати інформаційну грамотність та</p>

<p>ефективні заходи підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів</p>	<p>біологічної стійкості; - сучасні досягнення лісівничої науки щодо вирощування високопродуктивних і біологічно стійких лісових насаджень; - теоретичні засади організації сталого (екологічно збалансованого) ведення лісового господарства.</p>	<p>біологічної стійкості; - проводити облік та оцінювати якість лісової продукції та оформляти документи на відпуск продукції; - застосовувати сучасні технології проведення комплексу робіт із захисту деревини від руйнування на лісосіках та верхньому складі з врахуванням біологічних особливостей деревних порід, дереворуйнівних грибів та технічних шкідників; - організовувати ефективне використання різнопланових корисних властивостей лісу</p>	<p>користувачами продукції і послуг</p>	<p>оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>
<p>16. Здатність розуміння та формування екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особисту відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях</p>	<p>- структурно-функціональні взаємозв'язки рослинності та тваринного світу та довкілля; - морфологічні зміни за підсумками негативних явищ та виробничої діяльності - принципи збереження та примноження біорізноманіття; - сучасні екологічні технології</p>	<p>- оцінювати результати господарської діяльності та вплив шкідливих компонентів на стан здоров'я людини та довкілля; - застосовувати екологічні ощадливі технології лісогосподарського виробництва; - застосовувати екологічні знання на практиці</p>	<p>Формувати власну думку про багатогранність та багатофункціональність довкілля як середовища життя людини, необхідність збереження природного середовища, збереження та примноження біорізноманіття та донесення інформації до мешканців</p>	<p>Удосконалювати екологічну грамотність населення Відповідати за поширення недостовірної інформації</p>

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Таблиця 2

Когнітивна сфера		Загальні компетентності									Спеціальні (фахові) компетентності								
Програмні результати навчання	Знання	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у лісовій галузі та у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів біологічної і технічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов																	
		1	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності																
		2	Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово																
		3	Здатність спілкуватися іноземною мовою																
		4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу																
		5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії																
		6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях																
		7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями																
		8	Здатність організувати діяльність з урахуванням вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці																
		9	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел																
		1	Здатність використовувати знання, уміння й навички біологічних і лісівничих дисциплін та досліджень для освоєння теоретичних основ біології і екології лісу																
		2	Здатність проводити лісівничі вимірювання і дослідження із вибором засобів вимірювання з заданими методиками засобів вимірювань із заданими методиками																
		3	Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі лісівничих дисциплін для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання																
		4	Здатність аналізувати стан лісостанів, особливостей їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі лісівничих дисциплін для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних і їх математичного моделювання																
		5	Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень на основі підбору і вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду																
		6	Здатність вирішувати поставлені завдання з вирощування та формування високопродуктивних деревостанів на основі підбору і вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду																
7	Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання																		
8	Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію																		
9	Здатність вирішувати поставлені завдання та сприяти веденню мисливського господарства в лісових масивах																		
10	Здатність розробляти окремі види проектної документації, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи																		
11	Здатність використовувати вихідні дані для вибору та обґрунтування ефективних господарських і організаційно-управлінських рішень																		
12	Здатність організувати роботу малих колективів виконавців																		
13	Здатність вирішувати перспективні завдання організації господарства з використанням знань професійних дисциплін під керівництвом досвідчених фахівців																		
14	Здатність застосування на практиці принципів сталого розвитку, розуміння екологічних, соціальних і економічних наслідків своєї професійної діяльності																		
15	Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів																		
16	Здатність розуміння та формування екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особисту відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях																		

формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування																									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Оцінювати значення гуманітарних, природничо-наукових знань. Знаходити рішення у професійній діяльності, мати достатню компетентність в методах самостійних досліджень, бути здатним інтерпретувати їх результати	Розуміння	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки для вирішення спеціалізованих завдань	Застосування	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників деревостанів, продуктивності, стану насаджень та довкілля	Аналіз	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

процесі професійної діяльності, та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу																										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
На основі гуманітарних знань демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей; в межах компетенції проявляти самостійність і відповідальність у роботі	Характеристика системи цінностей	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Психомоторна сфера																										
Ідентифікувати, відтворювати навички виконання певних дій згідно з вимогами ергономіки та фізіології праці	Імітація	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Впроваджувати стандарти професійної діяльності. Виконувати дослідження відповідно до методик	Маніпуляція										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

